

NOVI SAD

Ulaže se više nego ikad

“Uveli smo stimulanse za sve vrste uplata, bilo da je reč o zakupnini za objekte u vlasništvu Grada ili o isplati drugih dažbina Gradu. Danas u Novom Sadu imamo ozbiljne investicije. Samo su mala i srednja preduzeća u prethodnom periodu investirala preko sto miliona evra u svoje objekte”, kaže Igor Pavličić

NAJVEĆI INVESTICIONI CIKLUS DO SAD: Igor Pavličić

IZGRADNJOM NOVIH BULEVARA i potpunom revitalizacijom komunalne, optičke i saobraćajne infrastrukture, potpuno je izmenjena slika Novog Sada. Pored poboljšanja opštih uslova za život i benefita kao što su rasterećenje saobraćaja i bolja povezanost gradskih naselja, istovremeno se otvara ogroman prostor za izgradnju i razvoj ovog grada, odnosno za novu privrednu zonu koja će biti garant daljeg napredovanja. O životu u Novom Sadu u poslednjih par godina i ekonomskom razvoju ovog grada, razgovaramo sa gradonačelnikom Igorom Pavličićem.

“VREME”: Da bi se privukli investitori, neophodno je da im gradovi i opštine obezbede određene beneficije za poslovanje. Kakve olakšice nudi Novi Sad potencijalnim ulagačima?

IGOR PAVLIČIĆ: Grad je doneo niz mera da pospeši investiranje, bilo domaće ili strana, kako za mala i srednja tako i za velika preduzeća. Doneli smo odluku da svako ko investira preko milion evra i zapošljava 50 i više radnika, može da se obrati Gradskom veću za umanjeње komunalnog opremanja do 50 odsto, a nedavno smo doneli odluku da svako ko ulaže u IT sektor i otvara nova radna mesta može da ostvari popust u iznosu od čak 90 odsto. Za nas je veoma ohrabrujuća vest da je nedavno u našem gradu otvoren razvojni centar softverske IT kompanije “Telvent DMS” iz Novog Sada. “Telvent DMS” u ovom trenutku ima preko 520 zaposlenih vrhunskih stručnjaka, oko 100 saradnika sa Fakulteta tehničkih nauka i preko 250 mladih stipendista. DMS softver se danas instalira na svih šest kontinenta. Više od dvesta miliona ljudi u svetu, u preko sto distributivnih kompanija, uspešno koristi ovaj srpski proizvod za optimizaciju rada svojih električnih distributivnih mreža. Reč je o investiciji od 100 miliona evra koja je plod naše pameti. Ta investicija otvara prostor za

zapošljavanje 10.000 novih mladih stručnjaka, koji dobijaju priliku da se profesionalno ostvare u svojoj zemlji i svom gradu. Prepoznajućí značaj komunikacije i novih tehnologija za poboljšanje poslovnog ambijenta i pokretanje privrede, mi smo optičku infrastrukturu proglasili javnom delatnošću. Poslove na izgradnji i unapređivanju optičke mreže poverili smo JKP-u “Informatika”. Nedavno smo otišli i korak dalje, pa je to preduzeće na pragu potpisivanja ugovora sa privatnim partnerom, koji će omogućiti da Novi Sad u potpunosti bude pokriven optičkom mrežom, čime će brojne usluge biti dostupne građanima, ali prevashodno poslovnim kompanijama. To polako postaje najvažniji resurs iz kojeg se puni budžet našeg Grada.

Da li su gradsko zemljište i infrastruktura prilagođeni potrebama investitora?

Na potezu Rimskih šančeva, na preko četiri hektara komunalno opremljenog zemljišta, završavamo izgradnju multifunkcionalnih objekata, to jest hala, gde planiramo da izgradimo preko 50.000 kvadratnih metara poslovnog prostora za mala i srednja preduzeća, koji ćemo ponuditi pod povlašćenim uslovima. Ono što nam najviše fali jeste lokacija uz auto-put, koju nismo do sada imali jer grad nema veće parcele zemljišta koje može da ponudi za industrijsku zonu. Sada privodimo kraju prebacivanje vlasništva i plansko regulisanje jedne takve lokacije, ali je to pitanje koje rešavamo skoro tri godine.

Na koji način mislite da podstaknete zapošljavanje i koji investitori otvaraju najviše radnih mesta?

Prvenstveno tako što finansiramo pripravnike u prvoj godini njihovog radnog angažovanja, plaćajući poreze, doprinose i plate, čime olakšavamo i privredni razvoj. Uveli smo stimulanse za svaku vrstu uplata, bilo da je reč o zakupnini za objekte u vlasništvu Grada ili o

isplati drugih dažbina Gradu. Danas u Novom Sadu imamo ozbiljne investicije. Samo mala i srednja preduzeća su u prethodnom periodu investirala preko sto miliona evra u svoje objekte, a firme poput “Viskofan grupe” preko 45 miliona evra. “Big CEE” je uložio oko 40 miliona evra u prvoj fazi, “Heineken United Serbian Breweries” 15 miliona evra, a “Danubius” preko 7 miliona evra. Tu su i velika ulaganja u IT sektor. Firme “Spid NS” i “FeniksBus” su iz Beograda, odnosno Slovenije, premestile svoje poslovanje u Novi Sad i revitalizovale stari objekat Hemijske industrije Novi Sad, koji je 10 godina bio van funkcije. Na površini od četiri hektara napravljen je terminal za naftne derivate koji će po završetku već započetih radova moći da skladišti 12 miliona litara raznih derivata. Terminal je po svim evropskim standardima, uz poštovanje uslova zaštite životne sredine, a zahvaljujući ažurnosti gradske uprave, otvoren veoma brzo. Plan je da do kraja godine firma zaposli još tridesetak ljudi. U “FeniksBusu” preko 50 posto materijala uloženog u proizvodnju je domaćeg porekla, a prva tri prototipa minibusova namenjena su inostranom tržištu. Trenutno je u ovoj firmi zaposleno 14 radnika, a očekivano potraživanje glavnih izvoznih tržišta, kao i deo proizvodnje koji će se plasirati u Srbiji, trebalo bi da omogućiti proizvodnju do deset autobusa mesečno, što bi dovelo do zapošljavanja novih radnika u ovoj firmi.

Očekujete li dolazak novih investitora?

U aprilu ove godine potpisana su, ili se potpisuju, tri ugovora, približne vrednosti od 500 miliona evra. “Telvent DMS” ulaže preko 100 miliona evra, ugovor koji će potpisati JKP “Informatika” vredan je 70 miliona evra, a ugovor u vezi sa izgradnjom Termoelektrane – toplane Novi Sad, čak 320 miliona evra. Sa investicijama koje su već ostvarene imamo najveći investicioni ciklus u Novom Sadu do sada.

KRAJUJEVAC

Metafora preporoda

“Kragujevac je centar regije koja obuhvata dva miliona stanovnika. Takođe je i univerzitetski grad sa 12.000 studenata sa strane. Udaljen je 25 kilometara od Koridora 10 i nalazi se u blizini drugih važnih saobraćajnica. Zbog povoljnog geografskog položaja ima mogućnost konstantnog širenja i prilagođavanja potrebama investitora. S druge strane, od 2004. godine doneli smo niz dokumenata za podsticanje ulaganja u proizvodnju”, kaže Nebojša Vasiljević

U VREME TRANZICIJE i ekonomske krize teško je ostvariti profit, smanjiti nezaposlenost i biti konkurentan na tržištu. Retki su gradovi koji su uspeli da ožive uništenu ekonomiju i podstaknu strance na ulaganje. One koji su u tome uspeli, danas nazivaju liderima u privlačenju investitora. Zahvaljujući sposobnim ljudima i spremnosti na izazove, Kragujevac je postao metafora za uspešnu privredu i ekonomski preporod. Kako je u tome uspeo i gde leži glavni potencijal ovog grada, za “Vreme” priča Nebojša Vasiljević, član Gradskog veća za investicije i razvoj.

“VREME”: U poslednjih nekoliko godina Kragujevac je doživeo znatan ekonomski napredak. Koji faktori su uticali na to?

NEBOJŠA VASILJEVIĆ: Pre dolaska “Fijata”, Kragujevac je imao 300 miliona evra od raznih investicija. U vremenu tranzicije i ekonomske krize, prvo je došlo do ekspanzije trgovine, zatim do razvoja u sektoru usluga i na kraju do neviđenog porasta investiranja u stanogradnju. Do 2000. godine, stanogradnja nije postojala, da bi se ta situacija potpuno promenila u 2004. godini. Prvu fazu investiranja u ovu oblast iskoristili su domaći investitori. Tu su i grčki investicioni fond “Global fajnansi” i domaća kompanija “Nelt”, koji su započeli izgradnju stambeno-poslovnog kompleksa i u planu je izgradnja 100.000 kvadrata. “Nelt” je do sada realizovao oko 40.000 i stanovi su već u prodaji, a “Global fajnansi” je uradio oko 10.000 kvadrata. Ovo je prvi put da se zida jedan nov blok zgrada sa svim pratećim sadržajima, čega kod nas nije bilo poslednjih tri deset godina. Takođe, pre 2000. godine nije bilo bankarske aktivnosti kao ni kreditiranja

bilo koje vrste. Međutim, sa pokretanjem stanogradnje, pojavila se i potreba za bankama, tako da je veliki broj njih otvorio svoje filijale u Kragujevcu i ostvario veći profit nego Čačak, Kraljevo, Kruševac i Jagodina zajedno.

Zašto mislite da su investitori prepoznali Kragujevac kao mesto u koje se isplati investirati?

Kragujevac je centar regije koja obuhvata dva miliona stanovnika. Takođe je i univerzitetski grad sa 12.000 studenata sa strane. Udaljen je 25 kilometara od Koridora 10 i nalazi se u blizini drugih važnih saobraćajnica. Zbog dobrog i povoljnog geografskog položaja ima mogućnost konstantnog širenja i prilagođavanja potrebama investitora. S druge strane, od 2004. godine doneli smo niz dokumenata za podsticanje ulaganja u proizvodnju. Dajemo komunalno i infrastrukturno potpuno opremljene lokacije. U zavisnosti od zone u kojoj se nalazi lokacija, imali smo podsticaj od tri, pet i sedam hiljada evra po radniku. Najveću investicionu aktivnost vezanu za zakup zemljišta, to jest prodaju zemljišta na 99 godina, imali smo u 2008. godini. Budžet Grada je 2008. godine, u odnosu na 2004, uvećan 3,2 puta.

Koliko radnih zona trenutno postoji? Planira li se njihovo proširenje ili izgradnja novih zona?

Ako izuzmemo “Fijatove” radne zone, zasad ih imamo tri. Radna zona “Petrovac” zauzima površinu od 30 hektara i opremljena je 2004. godine. Tu se nalazi preko 30 malih i srednjih preduzeća. Na početku su poslovali uglavnom domaći privrednici, a kasnije je deo tih firmi prodat strancima. Sve firme zapošljavaju od 5 do 30 radnika, a zaposlenih u okviru cele zone

SVE JE VIŠE INVESTICIJA: Nebojša Vasiljević

ima oko šest stotina. Na opremanje “Petrovca” utrošeno je preko tri miliona evra. Ubrzo smo opremlili i drugu radnu zonu – takozvanu “zonu skladišta”, u kojoj svoje postrojenje ima poznata kragujevačka firma za izradu nameštaja “Forma ideale”. U ovoj zoni otvoreno je dvadesetak manjih firmi, a zaposleno je preko 1000 radnika. Treća zona je zona poslovanja – “servis dva”, i njena izgradnja se privodi kraju. Na njenoj površini trenutno se nalaze prva sajamska hala u Kragujevcu – predviđaju se još dve, i proizvodna hala slovenačke firme “TPV”, koja se bavi trgovinom i proizvodnjom opreme za vozila. Sad smo u razvoju zone Dečino brdo, površine od 20 hektara. Namenjena je za mala i srednja preduzeća. Sastoji se

PONOS GRADA: Novi kragujevački bazen

od 33 parcele od 20 do 33 ara, a u drugoj polovini ove godine očekujemo završetak radova i njeno potpuno osposobljavanje. Važno je istaći da u navedenim zonama ima preko 20 stranih firmi, čije poslovanje spada u domen metalne industrije.

Da li su građani osetili korist od investicija u poslednjih nekoliko godina?

Naravno da su građani i naselja osetili poboljšanje kroz infrastrukturno sređivanje. Kragujevac je najgasifikovaniji grad u Srbiji, ako izuzmemo Vojvodinu. U 2008. godini urađeno je puteva koliko je urađeno u prethodnih 17 godina, i to znači da su sva naselja povezana. Standard građana je povećan, a to dokazuje dolazak velikih firmi, prvenstveno iz bankarskog sektora, koje su ovde stacionirale svoje centrale za region posle 2000. Filijala "Simpo Vranje" u Kragujevcu imala je prodaju namštaja po radniku najveću u Srbiji. U oblasti osiguranja, "Dunav osiguranje" ima ovde veliki uspeh u odnosu na region. S druge strane, zbog svih navedenih investicija i velikih firmi

► Kragujevac nije samo Fiat, mogu da se pohvale sa još puno drugih stvari

koje su odlučile da posluju kod nas, ovde je definitivno mnogo lakše naći posao nego u okruženju, tako da je Kragujevac grad u koji se dolazi zbog posla.

Da li vam je Republika Srbija pomogla da ispratite sve investicije?

Grad je 90 odsto sredstava koje je dobio od zakupa zemljišta ulagao u infrastrukturu. Mi smo za nekih osam godina, u okviru Nacionalnog investicionog plana, dobili pet miliona od Republike Srbije za infrastrukturno opremanje jedne radne zone. Dakle, sređivanje saobraćajnica, vode, kanalizacije, gasa i električne energije. Sve ostale troškove pokrili smo iz gradskog budžeta. Republika je imala obavezu da rekonstruiše sve magistralne pravce koji prolaze kroz grad. Inače, dosta toga je urađeno kroz partnerstvo Grada i države, ali uspehi smo i da samostalno obezbedimo sve potrebne uslove

za realizaciju investicija. Primer toga je Gradska uprava za investicije i razvoj, koja je doprinela da investitori imaju veće poverenje u nas.

Koje su nadležnosti Gradske uprave za investicije i razvoj?

Obrazovana je kako bi pratila izradu i sprovođenje investicija značajnih za Grad. Takođe, određuje prioritet investicija, a prati ih od samog starta – od faze projektovanja pa do krajnje realizacije. Ova uprava nadzire rad javnih preduzeća "Direkcije za urbanizam", "Preduzeća za izgradnju grada Kragujevca" i "Gradske stambene agencije". Zahvaljujući odličnoj sinhronizaciji službi zaduženih za ovu oblast, brzo se postiže dogovor između Grada i potencijalnih investitora, tako da se najmanje vremena potroši na administraciju i papirologiju, odmah se kreće sa realizacijom projekata.

SUBOTICA

Deseti u Evropi

“Ono što se pokazalo kao jedan od ne manje vrednih brendova jeste i multietničnost, koja u Subotici predstavlja praktičnu ekonomsku prednost. Duh zajedništva je nešto što podrazumeva da su ljudi naučeni na lojalnost. Najveći strahovi kompanija su da ih radnici, u koje ulože vreme, novac i energiju da bi ih obučili za svoj sistem proizvodnje, ne napuste i odu kod drugog”, kaže Saša Vučinić

NAJSEVERNIJI GRAD u Srbiji poznat je po suživotu dvadeset i šest različitih nacionalnosti. Sa promenom vlasti, Subotica bi menjala svoje ime. Najraniji naziv ovog grada, Zabatka, prevodi se kao “slobodno mesto”. Tako Suboticu i danas doživljavaju njeni stanovnici. Dokaz da ove pohvale ne dolaze samo od Subotičana jeste i to da u poslednje četiri godine postoji i znatan broj kako domaćih, tako i stranih investitora koji se odlučuju da svoj posao pokrenu u Subotici. Kako se ovaj grad menja i prilagođava uslovima današnjeg tržišta i na koji način se izborio za kvalitetan život svojih građana, za “Vreme” govori gradonačelnik Subotice Saša Vučinić.

“VREME”: U martu ove godine, na konkursu Evropski gradovi i regioni budućnosti, Vojvodina se našla na četvrtom mestu kao najpoželjnija evropska regija za strana direktna ulaganja. Na istom konkursu, Subotica je osvojila deseto mesto u kategoriji promocije strategije gradova u privlačenju stranih direktnih investicija. Kako ste uspeali da postanete jedan od lidera u našoj zemlji u ovoj oblasti?

SASA VUČINIĆ: Subotica nije bila u krugu gradova koji imaju već izgrađen imidž za privlačenje stranih investitora, jer nije imala svoje građevinsko zemljište. Prvo čemu smo se posvetili po dobijanju mandata bilo je pribavljanje sopstvenog zemljišta. Ne možete očekivati da dođu veliki investitori i da upravljate tim procesom ukoliko nemate svoju zemlju. Možete ih animirati, ubediti da je grad dobar, da su poreski sistemi i takse u gradu prihvatljivi, da je stanovništvo adekvatno za njihov posao, ali ako oni dođu u situaciju da privatno lice traži nenormalno visok iznos za svoj plac, onda od posla nema ništa. Pribavili smo zemljište od

kupovine vojne imovine i od Ministarstva za poljoprivredu. Druga faza je bila da, pre nego što krenemo u bilo kakvu promociju toga, infrastrukturno opremimo sve. Paralelno s tim je napravljen iskorak, malo neobičan za domaće okvire – od 2009. do 2011. na mestu savetnika gradonačelnika za strana ulaganja imali smo Joerga Heskensa, stručnjaka iz Nemačke. Njegovi rezultati su bili odlični, tako da je on unapređen i sada je savetnik u Ministarstvu ekonomije i regionalnog razvoja. Takođe, nastupali smo na svim sajmovima koji su održani, jer ne možete očekivati da se investitor zainteresuje za vaš grad tek tako. Morate ići tamo gde su oni.

Po čemu je Subotica prepoznatljiva i šta je čini posebnom u odnosu na druge gradove?

Glavni brend ovog grada je Gradska kuća. Ona ima važnu ulogu u svakoj uspešnoj priči o stranim investicijama. Kad ulagači dođu u gradsku upravu, osim tima ljudi koji s njima profesionalno komuniciraju, dočeka ih i objekat koji je dokaz da je ovaj grad uspešan, lep i da ima tradiciju. Ono što se pokazalo kao jedan od ne manje vrednih brendova jeste i multietničnost, koja u Subotici predstavlja praktičnu ekonomsku prednost. Duh zajedništva je nešto što podrazumeva da su ljudi naučeni na lojalnost. Najveći strahovi kompanija su da ih radnici, u koje ulože vreme, novac i energiju da bi ih obučili za svoj sistem proizvodnje, ne napuste i odu kod drugog.

Postoje li olakšice za strane investitore koji se odluče da ulažu u Suboticu?

Postoji širok set podsticajnih mera za investitore, pogotovo za razvoj industrije, proizvodnje i nove tehnologije, koje se pre svega odnose na mogućnost dobijanja zemljišta po ceni nižoj od tržišne procenjene vrednosti ili

bez naknade, na nepovratna sredstva po novozaposlenim radnicima i njihovu obuku, na mogućnost umanjena pojedinih taksi i naknada, kao i mnoge druge povlastice. Podsticajne mere, ukoliko investitor zadovolji zakonski zadate kriterijume na osnovu kojih može da aplicira na iste, obezbeđuju se putem zakonskih uredbi na nivou države i odnose se uglavnom na zemljište u javnoj svojini, takođe, za subvencije po novootvorenom radnom mestu i obuku obezbeđuju se preko državnih i pokrajinskih institucija za privlačenje i promociju stranih ulaganja, dok su povlastice koje se odnose na mogućnost umanjena raznih naknada i taksi regulisane lokalnim aktima. Međutim, njima su beneficije uglavnom najmanje važne. Važan im je osećaj da je lokalna samouprava posvećena investitorima, da će u svakom trenutku imati dobru saradnju, komunikaciju i podršku lokalne samouprave. To je, između ostalog, postignuto i time što smo se odlučili da prvi u Srbiji napravimo Javno preduzeće “Privredno-tehnološki parkovi”, koje će biti njihov vodič kroz investiciju na lokalnom nivou. Povlastice nisu zagarantovane samo stranim investitorima. Ko god od domaćih je spreman da pruži bankarske garancije, da igra po istim pravilima, podjednako je dobrodošao. Ono što je dobro kod stranih investitora je stroga disciplina koju imaju u isplati zarada, uplati doprinosa, a nemaju ni loše radne navike iz ranijih perioda, koje ponekad postoji kod domaćih biznismena.

Kad je nastalo JP “Privredno tehnološki-parkovi”, na koji način je formirano i koja je njegova osnovna delatnost?

U cilju efikasnog rešavanja problema ekonomskog razvoja, koji se najviše odnosi na razvoj privrede i smanjenje stope

NIKAD SPREMNIJI ZA ULAGANJA: Saša Vučinić nezaposlenosti, lokalna samouprava je prepoznala uspešnu formulu i početkom 2010. godine pokrenute su aktivnosti radi privlačenja domaćih i stranih investicija. Januara 2010. godine Grad je osnovao Javno preduzeće “Privredno-tehnološki parkovi”, kao tada jedino preduzeće u Srbiji čija se delatnost isključivo odnosi na privlačenje i realizaciju domaćih i stranih investicija. Ovo preduzeće je osnovano sa primarnim zadatkom da omogući sve neophodne predušlove kako bi zemljište u vlasništvu Grada bilo ponuđeno domaćim i stranim investitorima, sa obezbeđenjem planske dokumentacije, glavnih projekata i radova komunalnog opremanja lokacija. Pored navedenog, ovo preduzeće čini jedinstvenim to što u saradnji sa javnim i javnokomunalnim službama Grada pruža kompletnu logističku podršku investitorima, po principu “sve na jednom mestu”, od trenutke interesovanja pa do same implementacije investicije.

Koje investicije vezane za Industrijsku zonu “Mali Bajmok”, koja je u nadležnosti JP-a “Privredno-tehnološki parkovi”, su do sada ugovorene i postoje li planovi za dolazak novih investitora?

Od kraja 2010. godine u Subotici posluje nemački investitor “Dunkermotoren”, koji se bavi izradom mikromotora. Krajem aprila 2012, preduzeće “Slobodna zona” će započeti izgradnju proizvodne hale za potrebe ove kompanije na lokaciji Industrijske zone “Mali Bajmok”. Od juna i oktobra 2011. tu su dva nemačka investitora koja izrađuju komponente

za auto-industriju, “Norma Grupa Jugoistočna Evropa” i “Kontitek Fluid Srbija”.

Ove godine proizvodnju započinje austrijski investitor “Svarovski Subotica”, koji se će se baviti proizvodnjom i obradom kristala i kristalnih komponenti, kao i italijanski investitor “Kalcedonija”, poznat po proizvodnji dečjih, ženskih i muških čarapa, kupaćih kostima i donjeg veša. Veoma je važno napomenuti da već dugi niz godina u Subotici posluje nemački investitor, prvobitno kao “Loher”, a kasnije kao “Simens”, koji se bavi izradom vetro-generatora. Ova investicija je veoma značajna i predstavlja ogromnu referencu ovog grada u privlačenju novih investitora. Naš pregovarački tim je u toku pregovora sa nekoliko potencijalnih investitora iz oblasti proizvodnje i komercijalnog sektora koji se nalaze u različitim fazama, a čiji identitet još nismo u mogućnosti da javno objavljujemo.

Za koliko će biti uvećan budžet Grada zahvaljujući novim investicijama?

Realizacijom investicija stižu se mnogi preduslovi za rast budžeta Grada Subotice, naplatom poreza na zarade, poreza na imovinu, naknade za uređivanje i korišćenje građevinskog zemljišta, naknade za ekologiju i slično. Analizom podataka dobijenih od investitora, a koji se tiču dinamike realizacije njihovog projekta, proizlazi da bi Grad do kraja 2017. godine zaradio oko sedam miliona evra. Treba imati u vidu činjenicu da će pojedina javna i javnokomunalna preduzeća dugoročno naplaćivati energente i pružati svoje usluge investitorima, da investitori imaju tendenciju angažovanja lokalne projektantske i građevinske operative, kao i angažovanje manjih lokalnih firmi i preduzeća za potrebe njihovog funkcionisanja i poslovanja.

Koliko je radnih mesta otvoreno dosad i da li investitor koji dođe u Suboticu može da nađe radnike odgovarajućeg profila?

Na osnovu ugovorenih obaveza, realizacijom investicija kompanija “Dunkermotoren”, “Norma”, “Kontitek Fluid”, “Svarovski” i “Kalcedonija”, od kojih su neke već započele proizvodnju i uposlile deo radnika, posao će do kraja 2015. godine na Industrijskoj zoni “Mali Bajmok” dobiti oko 2380 radnika. U slučaju kompanija “Kontitek Fluid”, “Svarovski” i “Kalcedonija”, koje nameravaju da prošire

proizvodnju u okviru druge faze investicije, planirano je dodatno otvaranje oko 750 novih radnih mesta. To znači da će, ukoliko dođe do realizacije drugih faza pomenutih kompanija, na Industrijskoj zoni “Mali Bajmok” biti ukupno zaposleno oko 3130 radnika, a ako uzmeemo sve investicije u obzir, ukupan broj ugovorenih radnih mesta iznosiće 4300. Ovaj broj je za Suboticu od ogromnog značaja u smislu smanjenja stope nezaposlenosti i socijalnog blagostanja. Nove fabrike koje se otvaraju kao da preslikavaju industriju osamdesetih godina kod nas. Sad je tu “Svarovski”, a nekad je bio “Aurometal” koji se bavio nakitom. “Kalcedonija” je nešto što u Subotici postoji kao tradicija, jer postoje ljudi koji su nekad radili u proizvodnji čarapa, tako da imaju potrebna iskustva. Strani investitori cene industrijsku tradiciju koja postoji u našoj zemlji. Ljudi su naučeni i vaspitani tako da je rad u fabrici čašno, dostojno i pošteno zanimanje.

U kojim privrednim granama leži najveći potencijal ovog grada i postoji li plan za razvijanje drugih oblasti?

To su dve oblasti gde još nismo istrošili sve kapacitete – prehrambena industrija i komercijalni sektor. Tu ćemo razviti jedan nov, dodatan sistem subvencija u odnosu na sve ostalo. U oblasti komercijale planiramo da obezbedimo popuste ulagačima, pa bi prodajni objekti od šest do deset hiljada kvadrata imali popust od 30 odsto za naknade prema Gradu, objekti od deset do dvadeset hiljada kvadrata 40 odsto, a tržišni centri preko dvadeset hiljada kvadrata imali bi 50 odsto popusta. Za mene je najznačajniji projekat razvijanje zone male privrede, tačnije fabrika koje će zapošljavati od 30 do 50 radnika. Ambicija je da otvorimo pedesetak takvih preduzeća, jer u takvom načinu poslovanja leži zagarantovan uspeh.

Da li mislite da su investicije i vaše zalaganje za njih jedna od stvari zbog kojih će vas građani podržati na predstojećim izborima?

Mislim da niko nije uradio više u proteklom periodu. Mi smo za dve i po godine napravili jednu zonu i ušli u deset najatraktivnijih gradova za strana ulaganja, a počeli smo od nule. Danas u Srbiji imate najmanje 30 opština spremnih za realizaciju stranih investicija. Srbija nikad nije bila toliko spremna i otvorena za najpoznatije svetske kompanije kao u ovom periodu.

RUMA

Opština potencijala

“Strategijom razvoja od 2010. do 2020. godine kao osnovni cilj predvideli smo da Ruma bude opština bez nezaposlenih. Ako nastavimo ovim tempom, Ruma će taj cilj ispuniti daleko pre 2020. godine. Mislim da je kriza 2008. usporila investicioni zamah koji je postojao. Cilj Rume u svakom slučaju mora da ostane da naš grad bude prvi u rešavanju problema nezaposlenosti”, kaže Goran Vuković

PROTEKLIH NEKOLIKO GODINA Ruma je znatno promenila svoj imidž. Postala je jedan od gradova sa ozbiljnim investicijama i stekla sertifikat opštine sa povoljnim poslovnim okruženjem. Predsednik opštine Ruma Goran Vuković govorio je za “Vreme” o Rumi kao opštini potencijala koji treba da se iskoriste na najbolji način.

“VREME”: Kako je Ruma privukla investitore sa kojima je realizovana saradnja?

GORAN VUKOVIĆ: Pre četiri godine smo počeli pripremu za taj proces. Obezbedili smo prostorno-plansku dokumentaciju i stvorili industrijske zone koje smo stavili na raspolaganje investitorima. To još uvek traje, ali kao rezultat truda imamo veliko interesovanje investitora. Izvesno je da će četiri kompanije započeti gradnju u toku ove godine. Reč je o britanskoj firmi “Agena”. Oni su značajan investitor koji će zaposliti 200 radnika. Zatim, tu je i “Kalcedonija”. Ove godine će otvoriti stotinak radnih mesta, a već sledeće planiraju oko 270 novih. Treći investitor je domaća firma “Insert d.o.o.”, koja već ima 140 radnika u Rumi i primiće još stotinak u novi objekat koji je u izgradnji. Imamo i proizvođača šešira, koji zapošljava oko 70 radnika, dok je peti investitor firma koja se bavi proizvodnjom rasvetnih tela. Ova firma je kupila zemljište i mogla bi da ima oko 500 zaposlenih. Potrudili smo se da građani saznaju za te investicije. Problem je što oni još ne osećaju pune efekte svega toga.

Vlada Srbije je donela odluku ove godine da Ruma ustupi besplatno zemljište nekima od navedenih investitora. Da li investitori imaju još neke beneficije ukoliko odluče da ulažu u Rumi?

Četiri navedena investitora su dobila zemljište na korišćenje, na sednici Vlade ove godine. Pored besplatnog ustupanja zemljišta, investitori imaju olakšice kod komunalnog opremanja koje se inače plaća. To se odnosi na besplatno sprovođenje infrastrukture. Ovako olakšavamo stvaranje novih investicija u našem gradu. Sve to, naravno, radi privlačenja što većeg broja investitora koji će rešiti problem zapošljavanja. Prema našoj računici, oslobađanje od infrastrukturnog opremanja nama se isplati samo kroz porez na zarade. Pored toga, treba imati na umu da taj novac kroz plate uđe u opštinu, podiže standard stanovništva i pokreće neke druge delatnosti. Ništa nije poklonjeno, već je uloženo da bi nam se kroz određeni vremenski period isplatilo.

Kada navedeni investitori počinju sa proizvodnjom?

Svi oni će do kraja ove godine početi proizvodnju. Vrednost zemljišta koje je ustupljeno vratiće se za tri godine. Tako da ne treba razmišljati kratkovidno u smislu da što pre uzmemo novac. U svakom slučaju, to je samo neki direktan efekat koji je lako merljiv. Onaj drugi, značajniji je povećanje standarda života građana. Poljoprivreda takođe ima od toga koristi

IMAMO DUGOROČNE PLANOVE: Goran Vuković

te se samim tim povećava kupovna moć.

Koliki je broj nezaposlenih u Rumi i kako rešavate taj problem?

Broj nezaposlenih je od 5500 do 6000, prema podacima Nacionalne službe za zapošljavanje. Mi ćemo sa samo četiri investitora stvoriti negde oko 700 novih radnih mesta, a to iznosi oko 15 odsto od ukupnog broja nezaposlenih. Mislim da je to značajan rezultat koji godinama nismo imali. Treba istaći da smo merama stimulacije i subvencionisanjem zapošljavanja iz budžeta opštine izdvajali sredstva. Pored ovih sredstava dobili smo i pomoć od Republike Srbije i od Pokrajine Vojvodine. Kao rezultat toga smo prošle godine imali negde oko 180 novozaposlenih, po čemu smo bili rekorderi u Sremu. Ove godine ćemo svima

ZAPOČETA IZGRADNJA BAZENA

koji su završili fakultete omogućiti stručnu praksu, da kao pripravnici nađu svoje prvo zaposlenje. Tokom godine dana o trošku opštinskog budžeta mogu da steknu radno iskustvo koje im je uslov da kasnije nastave i polože stručne ispite, ako je potrebno. Ono sa čime lokalna samouprava mora trenutno da se izbori jeste i odnos ponude poslova koji postoje na tržištu sa kvalifikacijama koje poseduju potencijalni radnici. Poslodavci uglavnom traže radnike srednje stručne spreme, uspeavaju čak i one sa osnovnom školom da obuču za rad, a veoma malo traže stručnjake. Nadamo se da će kada konkurencija postane veća ovo biti ispravljeno.

Koliko je važan strateški položaj Rume?

Ruma je geografski odlično pozicionirana. Imamo auto-put koji prolazi pored grada, imamo put Novi Sad – Šabac. Na ukrštanju ova dva puta formirali smo industrijsku zonu, računajući da će ona biti atraktivna. Kada prolazimo Evropom vidimo industrijske zone i kapacitete izgrađene pored auto-puteva. Ruma ima sreću i da je blizu Beograda. Najbržom vezom se dolazi do aerodroma. Imamo prugu i železničku stanicu koja je bila jedan od glavnih čvorišta stare Jugoslavije. Ovde imamo i kapacitete koji omogućavaju investitorima neograničenu električnu energiju, za razliku od nekih drugih sredina gde treba graditi takva postrojenja, koja su jako skupa. Pored toga smo i gasifikovali teritoriju cele opštine.

Šta biste izdvojili kao glavni potencijal Rume?

Izdvojio bih rumska izvorišta koja su po kvalitetu među četiri ili pet najboljih u Srbiji. To su

podzemne vode na dubini od 110 do 120 metara. Ovo izvorište prolazi ispod Save i u tom sloju šljunka je Drljinska voda koja je mnogo čistija. Kapaciteti su takvi da možemo da izgradimo jedan regionalni vodovod koji bi snabdevao ceo Srem pitkom vodom. Sve su to resursi koji do sada nisu iskorišćeni. Od kada smo pre četiri godine preuzeli lokalnu samoupravu, često sam govorio da je Ruma opština neiskorišćenih potencijala. Ruma nije imala jedan hektar zemljišta, a u ovom trenutku imamo preko 300 hektara opštinskog zemljišta i na toj površini mogu da se izgrade industrijski objekti koji bi mogli da zaposle i do 30.000 ljudi.

U kojoj privrednoj grani leži najveći potencijal Rume?

Insistirali smo na tome da ne ograničavamo investitore vrstom industrije. Ruma je poznata po industriji obuće, po kožarskoj industriji, pa i po "Rumaplastu". Ranije je razvijala takozvanu "veliku privredu". U tranziciji je najveći deo te privrede sačuvan. Problem je agroindustrijski kompleks koji je prešao u privatne ruke. "Agro-Ruma" je imala i do 2000 radnika i dobro se zarađivalo. Danas taj kompleks zapošljava nekoliko stotina radnika, uglavnom traktorista. "Rumaguma" danas radi sa skoro istim brojem ljudi kao pre petnaest godina. "Industrija" i "Rumaplast" su takođe očuvane.

Pre dve godine Ruma je dobila sertifikat NALED-a za opštinu sa povoljnim poslovnim okruženjem. Kako ste ispunili sve uslove za dobijanje sertifikata i kako izlazite u susret željama investitora?

Napravili smo blokove koje nudimo investitorima. Trenutno nismo delili parcele na

delove zato što želimo da to prepustimo njima. Oni imaju različite zahteve, a mi možemo svakom da izađemo u susret. Skoro sve naše parcele imaju glavni pristupni put. Veoma je bitno da se osposobi opštinska administracija i da u svakom trenutku bude na usluzi investitoru. Naša opština je obezbedila pomoć u ovakvim procedurama, jer postoji radnik opštinske uprave koji sređuje i prikuplja potrebnu dokumentaciju.

Da li ste imali još neke vidove podrške u prilagođavanju Grada za potencijalna ulaganja?

Imali smo značajnu podršku SIEPA. Podržala je investicije u Rumi kao u najnerazvijenijim krajevima, tako da je i to uticalo na dolazak investitora. Od evropskih fondova dobili smo operativni grant od 300.000 evra za unapređenje upravljanja građevinskim zemljištem, a tu je i projekat "Echange 3" koji je delom zaslužan za investicije koje danas imamo.

Na koji način je vaš dosadašnji rad uticao na kvalitet života građana?

Građani bi trebalo da znaju da smo uložili velike napore da uprkos krizi uradimo sve ono što smo mogli. Možemo reći da smo u izbornoj kampanji 2008. godine dali obećanja da ćemo stvoriti uslove da se privuku investitori, da ćemo izgraditi bazen. Glavna obećanja smo ispunili. Izgradnja bazena je krenula, to će biti jedan od najsavremenijih objekata u Srbiji. Obećali smo da ćemo rešiti problem smeštaja dece u zabavištima. Sada smo obezbedili 400 mesta više nego što je potrebno. Mislim da je sve ovo dovoljno da bi nam birači ponovo dali poverenje. Možda nismo uradili sve što smo želeli ali smo uradili sve što smo mogli.

VRBAS

Spremni za razvijanje industrije

“Mislim da u poslednje vreme investitori imaju veću sigurnost u Srbiju, pogotovo u Vojvodini. Strategija privlačenja investitora je kao svuda u svetu. Ko želi da investira, kaže šta mu je potrebno a mi vidimo kako možemo da mu izađemo u susret, ali ko god je došao u opštinu Vrbas nije otišao iz nje”, kaže Željko Vidović

PRIORITETI OPŠTINE VRBAS u proteklih nekoliko godina bili su obnavljanje ambulanti, podsticanje sporta, obrazovanja i kulture. Poboljšanje životnog standarda je uvek na prvom mestu i zato se može reći da je Vrbas mesto sa industrijskim potencijalom koji u bliskoj budućnosti može biti iskorišćen za velike poduhvate. Predsednik opštine Vrbas dr Željko Vidović govorio je za “Vreme” o merama koje je opština preduzela u proteklih nekoliko godina a kojima se rešavaju postojeći problemi i podstiču nove investicije.

“VREME”: Šta je najveća vrednost Vrbasa?

ŽELJKO VIDOVIĆ: Najveći potencijal je prirodno bogatstvo u obradivim površinama. Imamo razvijenu prehrambenu industriju. Opština leži na najkvalitetnijem černoze mu u Evropi koji uz primenu svih savremenih agrotehničkih mera može biti još izdašniji i dati još veći rod. Treba dodatno razvijati taj potencijal i pomagati manja i veća poljoprivredna gazdinstva i dodatno unaprediti lanac “od njive do trpeze”, koji kod nas odavno funkcioniše. To ne znači da treba zapostaviti druge oblasti, ali za nas sve vrste poljoprivrede treba da budu prioritet.

Koje su investicione prednosti Vrbasa?

Vrbas ima povoljan geografski položaj zahvaljujući Koridoru 10. Jedna od najvećih industrijskih zona je između Kule i Vrbasa. Posedujemo velike površine visokokvalitetne obradive zemlje, dostupne resurse i bazu sirovog materijala. Zainteresovanim investitorima nudimo set podsticajnih mera, kao i raspoloživu i dobro obučenu radnu snagu. Ukoliko se odluče da investiraju u Vrbas, dočeka ih brza, visokostručna

i organizovana opštinska administracija. Takođe, ovo tržište je pripremljeno za razvoj industrije. Ovde smo imali primere privatizacije koji su bili loši, ali postoje i oni kojima se ponosimo. Kompanija “Karneks” je jedan od njih. “Mirotin Sava Kovačević” je investicija koja gradi biogasnog postrojenje u vrednosti od 15 miliona evra. U dogovoru sa Ministarstvom za zaštitu životne sredine biće izdvojeno 20 miliona dinara za izgradnju toplovoda, od biogasnog postrojenja do bolnice, i 50 miliona za izgradnju izmenjivača toplote i promenu grejnih tela u bolnici. Dakle, to znači veliku uštedu za bolnicu i bolje uslove za pacijente. To je primer domaćeg investitora, koji zdravo razmišlja i doprinosi gradu na više načina.

Šta podrazumevaju podsticajne mere za investitore?

Investitori izgradnje objekta koji prema svom programu grade poslovni prostor ili zgrade kolektivnog stanovanja, učestvuju u troškovima uređivanja građevinskog zemljišta sa 20 odsto vrednosti svih investicionih radova, nezavisno od zone u kojoj se zemljište nalazi. Oni koji prema svom programu grade proizvodne hale i radionice učestvuju u troškovima uređivanja građevinskog zemljišta umanjenim za 40 odsto od cene utvrđene po merilima iz opštinske odluke. Naknada se plaća po ugovoru ukoliko se plaća u celosti, sa popustom od 50 odsto, a postoji i mogućnost plaćanja na rate pod određenim olakšavajućim uslovima.

Kako podstičete otvaranje novih radnih mesta i da li postoje programi za dodatno obučavanje radne snage?

SVE JE SPREMNO ZA INVESTITORE: Željko Vidović

Postoji pad zaposlenosti, a najveći odliv ispoljen je u prerađivačkoj industriji na kojoj se bazira razvoj naše opštine. Merama opštine pokušali smo da amortizujemo taj problem subvencionišući otvaranje novih radnih mesta, dok njihovo kreiranje svakako spada u domen preduzeća.

Primetan je i trend kreiranja poslova u malim preduzećima. Pri zapošljavanju novih radnika, najveće probleme imaju poslodavci u određenim granama prerađivačke industrije. Oni iskazuju određeni nedostatak znanja i veština radnika, kao i nedostatak radnog iskustva. Zbog toga, Opština će se ubuduće orijentisati ka programima dodatnog obrazovanja i obuka (formiranjem baze akademskih stručnjaka koji će biti praktično osposobljavani), ili obrazovanjem opštinskog saveta koji bi kreirao buduća zanimanja potrebna lokalnom

"MIROTIN SAVA KOVAČEVIĆ": Izgradnja biogasnog postrojenja

tržištu, sa neophodnom praksom kod postojećih poslodavaca ili onih koji će doći. Osposobićemo radnu snagu putem praktičnih obuka koje bi bile subvencionisane kod poznatih poslodavaca ili angažovanjem licenciranih izvođača obuka za zanimanja koja će biti potrebna za buduće poslodavce.

Od kojih sredstava opština Vrbas ostvaruje najveće prihode?

Opština Vrbas je znatno ojačala budžet od kada administrira lokalne javne prihode. Pre tri godine formirana je lokalna poreska administracija, koja utvrđuje, kontroliša i naplaćuje četiri lokalna javna prihoda: porez na imovinu, naknadu za korišćenje građevinskog zemljišta, lokalnu komunalnu taksu na isticanje firme i naknadu za zaštitu i unapređenje životne sredine, koji kontinuirano, tokom cele godine pune budžet Opštine. Na osnovu izvesnih prihoda, naravno da se mogu planirati i rashodi budžeta. Poslednjim izmenama Zakona o finansiranju lokalne samouprave porez na zarade zaposlenih koji puni budžet opštine kao ustupljen porez sa nivoa Republike, povećan je sa 40 na 80 odsto. To za Vrbas znači puno, jer je Vrbas "živ" grad kada je reč o zaposlenoj radnoj snazi u odnosu na druge gradove u Srbiji.

Šta najviše utiče na kvalitet života građana u opštini Vrbas?

Trudimo se da unapredimo životni standard i izdvajamo znatna sredstva za razne vrste pomoći. Sve porodice koje primaju dečji dodatak

imaju pravo na besplatan boravak dece u objektima predškolske ustanove ili plaćaju pola cene dažke užine. Studenti, srednjoškolci i penzioneri imaju pravo na povlašćene cene u prevozu, plaćamo i boravak učenika i studenata u domovima, a pružamo jednokratnu pomoć i porodicama koje dobiju dete. Obezbedili smo novčane podsticaje za najbolje studente, stipendiramo talentovane sportiste, dodatno pomažemo veći broj socijalno ugroženih porodica i svakodnevno se trudimo da im olakšamo život.

Veliki bački kanal je proglašen prioritarnim ekološkim ciljem. Ko učestvuje u rešavanju ovog problema?

Revitalizaciju Velikog bačkog kanala i pretvaranje Vrbasa u zdravu sredinu za život nije mogla sama da realizuje nijedna administracija. Ovaj projekat je primer da samo integracija kapaciteta svih vrsta, od naučne do finansijske, kao i podrška partnera iz Evropske unije, može da reši ovakve probleme. Počeli smo sa izgradnjom Centralnog postrojenja za preradu otpadnih voda i uveren sam da će u bliskoj budućnosti Velikom bačkom kanalu biti vraćena prvobitna namena, da služi navodnjavanju poljoprivrednih površina i postane mesto za odmor u prirodi. U projekat su uključeni lokalna samouprava, nadležni pokrajinski sekretarijati, republička ministarstva sa svojim fondovima i partneri iz Evropske unije. To nije sve, jer je za funkcionalno puštanje u rad celog sistema, kada bude gotov, potrebno i da industrije

na vodotoku, koje su i najveći zagađivači, izgrade svoje primarne prečistače. Zato su i industrije naši partneri, a kao jedan od najboljih pokazala se industrija mesa "Karneks", koja je pre par nedelja u rad pustila svoj novi prečistač vredan 2,5 miliona evra.

Koje faze su odrađene u rešavanju ovog problema i za kada se planira potpuni završetak radova?

Do sada su skoro završene dve, a započeli smo i treću fazu velikog projekta revitalizacije Velikog bačkog kanala. Pri kraju smo izgradnje osnovnog kanalizacionog sistema u gradu i u selima opštine. Poslednjih godina u taj posao uloženo je više od jedne milijarde dinara. Obezbedili smo 350 miliona iz Fonda za kapitalna ulaganja, 250 miliona iz Nacionalnog investicionog plana i 500 miliona iz lokalnog budžeta, a dodatnih 400 miliona obezbedićemo u narednih godina dana iz raznih izvora.

Uporedo sa osnovnim kanalizacionim sistemom, gradili smo i glavni kolektor otpadnih voda, vredan oko dva miliona evra, koji spaja opštine Vrbas i Kulu, a nedavno smo, posle višegodišnjih priprema, započeli i sa izgradnjom Centralnog postrojenja za preradu otpadnih voda. Samo je ovo postrojenje ukupno vredno oko 15 miliona evra i rok za završetak radova je april 2013. godine. Kada to završimo čeka nas najvažniji posao, čišćenje vodotoka i bezbedno uklanjanje opasnih materija iz korita kanala. Tek tada ćemo moći reći da smo rešili jedan od najvećih ekoloških problema u Evropi.

Poznat po preduzetničkom duhu

“Usvojili smo osnovna strateška dokumenta kao što su Strategija održivog razvoja, Akcioni ekološki plan, Akciona politika zapošljavanja i druge mere, a sve u cilju podsticanja opstanka mladih ljudi u ovom delu Srbije”, kaže Velimir Stanojević

ČAČAK JE PORED svojih poznatih sugrađana koji su se proslavili po svojoj hrabrosti ili preduzetljivosti poznat i po turističkim i privrednim potencijalima. Vekovima unazad u ovom gradu postoji preduzetnički duh, koji je doprineo da Čačak danas bude jedan od gradova koji prednjače u privlačenju investitora i razvijanju biznisa. O njegovim prednostima i unapređenju, za “Vreme” je govorio gradonačelnik Čačka Velimir Stanojević.

“VREME”: Koje su prednosti Čačka koje biste istakli u odnosu na druge gradove?

VELIMIR STANOJEVIĆ: Naš grad se nalazi na jednom od najvažnijih strateških mesta u Srbiji. Kao ponos grada izdvojio bih i obrazovane kadrove u Čačku. Stvorili smo uslove za obrazovanje od predškolskih do studentskih dana. U prethodnih osam godina izgrađeno je osam novih vrtića, osam školskih objekata, kao i sedam zatvorenih sportskih objekata. Nastojali smo i da stvorimo uslove kako bi bio privlačan studentima iz okolnih gradova, tako da gradimo i novi dom za učenike i jedan studentski dom. Strategijom razvoja predviđeno je da se jednog dana formira Univerzitet zapadne Srbije.

Koji su investicioni pravci razvoja Čačka?

Strateškim dokumentima smo definisali tri osnovna pravca razvoja – razvoj malih i srednjih preduzeća, razvoj poljoprivrede i razvoj turizma sa akcentom na banjski turizam. U vreme kada se govori o privlačenju stranih investicija, želimo da pored strateških mera očuvamo mala i srednja preduzeća koja potiču iz našeg grada.

Da li Čačak ima sopstveno građevinsko zemljište koje može da ponudi investitorima?

Ovde živi 120.000 stanovnika na 630 kvadratnih kilometara. Uprava za lokalni i ekonomski razvoj nudi građevinsko zemljište, ne samo ono koje je vlasništvo grada, nego i ono koje je planskim aktima predviđeno za razvoj

OVDE SE ODUVEK RADILO: Velimir Stanojević

preduzetništva, a ne nalazi se u gradskom vlasništvu. Ono što nudimo kao podsticaje za investitore je da ako neko zaposli najmanje 20 radnika, plaća 25 odsto manju cenu za naknadu građevinskog zemljišta. Što više radnih mesta ponudi, cena je povoljnija.

Kako se Čačak izborio sa posledicama privatizacije?

Ovde je proces privatizacije bio dosta bolan. Ono što je amortizovalo situaciju jeste činjenica da je živ sektor malih i srednjih preduzeća, ali i fabrike poput “Slobode” po kojima je Čačak prepoznatljiv. Ono u čemu smo pioniri u Srbiji jesu aktivne mere zapošljavanja, uvedene još 2006. godine. Ovi projekti se finansiraju iz gradskog budžeta. Građani konkurišu i time se ohrabruju da pokrenu sopstveni biznis i subvencionišu se poslodavci da bi primili nova radna lica. Za poslednjih godinu dana izdvojeno je 30 miliona dinara za ovu vrstu subvencija.

Koje su glavne investicije u Čačku u poslednjih nekoliko godina i kakvi su planovi za naredni period?

Investicije su u poslednjih deset godina u Čačku iznosile preko 230 miliona evra. Broj nezaposlenih je sveden na 10.000. Cilj u narednom periodu je privlačenje domaćih i stranih investitora koji će se baviti proizvodnjom. U strukturi investicija najveća ulaganja su bila u veleprodaji. Dovedi smo “Merkator”, “Intereks” i “Tempo”, gde je uloženo oko 40 miliona evra. U sektor auto-industrije, benzinske stanice i druge uslužne delatnosti investirano je 26 miliona evra. Značajne investicije su u prehrambenoj zoni, kao i u zoni metalo-prerađivačke industrije. To su “Sloboda”, “Unipromet”, “Cer”, “Sloves”, “Progres inženjering”, “Alfako”, a iz prehrambene industrije “Moka”, “Pons”, “Interfud”, “Frikom”.

Šta je glavna uloga grada u strategiji privlačenja investitora i poboljšanja života građana?

Naša funkcija je da obezbedimo infrastrukturu. Imamo osam gradskih uprava koje su zadužene za olakšanje administrativnih poslova. Osim toga, tu je i širenje kadrova kao važan aspekt. Potrebno je da postoji komunikacija na relaciji škole–privrednici–grad kako bismo stvorili kvalifikovanu radnu snagu. Poljoprivreda je takođe prioritet i zbog toga naš grad ulaže u bespovratna sredstva za poljoprivrednike.

Šta smatrate neophodnim da bi Čačak ostvario i iskoristio sav svoj potencijal?

Nadam se da će ove godine početi gradnja auto-puta. Za aerodrom Lađevci urađeni su kompletni projekti, i mislim da će vrlo brzo to biti realizovano. To će biti značajno za proizvodnju u privrednoj i prehrambenoj industriji, kao i za razvijanje turizma. Uz dobru saradnju Grada i države, bez mnogo demagogije, ima perspektive.

VREME

Copyright © NP Vreme, Beograd

Upotreba materijala iz ovog fajla u bilo koje svrhe osim za
ličnu arhivu dozvoljena je samo uz pisano odobrenje NP Vreme

PDF IZDANJE RAZVILI: Saša Marković i Ivan Hrašovec

OBRADA: Marjana Hrašovec